

פרוטוקול ישיבת ועדת איכות הסביבה מתאריך 17.12.2019

נוכחים: עו"ד אביעד מנשה (יו"ר), ד"ר יניב רוני, ענת פולק, שרון ליברמן, אלי הולצמן, גלית לנדסהוט, אבישי בן נחום, משה בלסנהיים, מירב פולימר, אילן רוני, בת שבע קופטש, אמנון האן.

נעדרו: בני רייך, גיל שועה,

הוזמנו: יוני רובינשטיין – סגן ראש מנהל החינוך בגבעתיים, ד"ר משה רפלוניץ מנהל איגוד שירותים ווטרינרים דן.

מהלך הדיון:
אביעד מנשה:

ערב טוב. נמצאים אתנו היום יוני רובינשטיין – סגן ראש מנהל החינוך בגבעתיים וד"ר משה רפלוניץ מנהל איגוד שירותים ווטרינרים דן. לפני שנשמע על שיתופי הפעולה בין היחידה לקיימות ואיכות הסביבה לבין מנהל החינוך, ובין היחידה לבין איגוד שירותים ווטרינרים דן, אני מבקש לפתוח במספר עדכונים:

א. הבוקר גבעתיים קיבלה את אות העיר הממחזרת ביותר. האירוע התקיים במשכן נשיא המדינה וזה בהחלט מקור גאווה לעיר, במיוחד שזו השנה השנייה ברציפות שגבעתיים זוכה בתואר הזה.

ב. אנו עובדים בימים אלה עם פקיד יערות העירוני על נוהל חדש ושקוף יותר בנושא כריתת העצים בעיר.

ג. הישיבה הבאה תיערך ביום 21/01/2020 והיא תהיה פתוחה לציבור. נסכם את שנת העבודה 2019 ונציג את תכנית העבודה 2020. אני מפציר בכם להגיע אליה. בימים הקרובים יצא זימון מסודר והזמנה כתמונה שתוכלו להפיצה.

וכעת, אני מבקש מענת פולק, רכזת חינוך וקהילה ביחידה לקיימות להציג את שיתוף הפעולה וממשקי העבודה בין היחידה שלנו לבין מנהל החינוך. בתום ההצגה יוני רובינשטיין ואנחנו נענה על שאלות.

ענת פולק: מציגה את נושא החינוך הסביבתי באמצעות מצגת **(ר' נספח בסוף פרוטוקול זה)**.

אביעד מנשה: תודה רבה ענת. אני פותח לשאלות.

בת שבע קופטש: אני מציעה לפעול בקרב מבוגרים. זהו רעיון שקיים ברשויות אחרות לכנס קבוצה שיהיו פעילים על ידי אנשי מקצוע שחלקם יכולים להגיע ממשרד לאיכות הסביבה, כל אחד מהמשתתפים צריך לעשות פרוייקט סיום למען העיר שלו.

אביעד מנשה: הרעיון קיים ברמת גן.

אלי הולצמן: איזה פרויקטים למשל?

בת שבע קופטש: שביל שהקיף יער, והיום זהו אזור תיירות. ואת זה עשו פעילים מגיל 20 עד 70 לבנות קורס.

אביעד מנשה: בעניין הזה, בת שבע, כבר בחודש פברואר הקרוב אנחנו נחונך במועדון "שדה בוקר" גינה מונגשת לטובת הגמלאים שגם יתפעלו אותה לאחר שיקבלו כלים מאתנו. ידוע לנו שקורסים שעליהם דיברת התקיימו ברמת גן לפני מספר שנים, ואנחנו בוחנים את זה ובמיוחד להצטרף לפיילוט שהם פתחו פה של איסוף פסולת אורגנית בעיר.

- משה רפלוביץ : קיימת פינת חי בבני ברק, ואני מוכן לקחת אתכם לשם לסיור ולעזור.
- אביעד מנשה : נשמח, תודה משה.
- מרב פולימר : ממה שאני נתקלת, לחלק מהאוכלוסייה המבוגרת נושא המחזור לא מונגש לה. דבר שני, בימי ההליכה הבטוחה לבתי הספר קיים זלזול וחוסר הערכה. אני חושבת שכדאי לעשות משהו להורים.
- יוני רובינשטיין : את צודקת אנחנו לא יכולים לקלוע לטעמים של כל ההורים. גייסנו את רוב ההורים יש צוות בלתי רגיל וזה תענוג לעבוד איתם. לימי ההליכה הבטוחה גייסו לבקשת אביעד את ההורים. בבורכוב קיימים המגדלים החדשים ההורים עושים את הסיבוב ומורידים את הילדים בשער. היתה הסברה שנשלחה בכל המיילים והפרסומים האפשריים.
- אביעד מנשה : לעניין ימי ההליכה הבטוחה לבתי הספר – בקדנציה הקודמת ולפני שנכנסתי לכהונתי היה קיים יום הליכה אחד בשנה בלבד. ביקשתי להרחיב את הנושא ועכשיו יש לנו 3 ימים בשנה. ביקשתי גם שהנושא ילווה באמצעות מערכי שיעור מתאימים לטובת התלמידים בימים אלו. ההדים שאנחנו קיבלנו היו נהדרים.
- גלית לנדסהוט : אולי כדאי להפוך שיהיה יום הליכה בטוחה פעם בחודש?
- יניב רונן : לגבי שנה הבאה נבדוק אפשרות ליותר מ 3 ימים.
- אביעד מנשה : אני אתייחס לשאלה השניה של מרב, הנגשת נושא המחזור לטובת האוכלוסייה המבוגרת בעיר. זה בדמנו וזה מצוי בתכנית העבודה שלנו ל 2020. למעשה, ביום חמישי הקרוב יש לנו פגישה נוספת עם דוברות העירייה בנושא. המחשבה היא לא לצאת בקמפיין חד פעמי אלא להציף את הנושא באופן קבוע.
- משה בלסנהיים : אפשר לקבל אינפורמציה לגבי בניני מוסדות חינוך שהופכים למבנים ירוקים?
- יוני רובינשטיין : בנייה חדשה ירוקה קיימת תכנית בסיטי. משרד החינוך מעודד בנייה ירוקה. לגבי המבנים הקיימים - אי אפשר להרוס אותם, אבל אנחנו מעודדים הכנסת אלמנטים ירוקים בגני הילדים ובבתי הספר מנהל החינוך שותל 2 עצי פרי בכל גני הילדים בכל שנה, ובתי הספר ממחזרים. השתדלנו להימנע מדשא סינטטי אבל משרד החינוך דורש את זה. לעניין גגות סולריים – הסברנו להורים שיש הבדל בין סולרים לסולרים ועמדנו על נושא הקרינה. רק השנה הכנסנו רשת אלחוטית בביה"ס בורוכוב ובביה"ס בגורדון.
- אילן רון : כשאתה אומר בניינים חדשים זה צריך לכלול גם תאורה.
- יניב רונן : כל מבנה הציבור שנבנים בעיר מחוייבים בכוכב אחד. בביה"ס בורוכוב קיים כיבוי אוטומטי של התאורה.
- אלי הולצמן : ברכות על שהוכתרנו במקום הראשון לעיר הממחזרת ביותר. זה טרי מהבוקר. אני מוכן להרים את קבוצות גמלאים ואנחנו נרים את הפרוייקט.
- אביעד מנשה : תודה רבה אלי. אנחנו נזמן פגישה על כך. ותודה רבה יוני, תודה רבה ענת. נעבור לחלקה השני של הישיבה ונשמע כעת את ד"ר משה רפלוביץ מאיגוד שירותים ווטרינרים דן. משה אשמח אם תתייחס בדבריך

במיוחד לארבעה היבטים : הטיפול בחתולי הרחוב שבגבעתיים, אימוצי כלבים, נושא התנים והפיקוח על המזון.

משך רפלוביץ : בשמחה. איגוד שירותים ווטרינרים דן מפקח על כל המזון מהחי. כל משאית המובילה מזון מהחי שנכנסת לתחומי העיר נבדקת אצלנו. במקביל, אנו גם עורכים ביקורת על מזון שנמכר בתוך העיר. כל משאית שמובילה מזון מן החי עוברת דרכינו, הוטרינר חותם על הבדיקה ואז המשאית יוצאת לדרכה. החוק מחייב כל משאית לעבור אצלנו בבדיקה. בסוף הבדיקה המשאית מקבלת חותמת ירוקה (תקינה) או אדומה (לא תקינה). נתקלנו בכמה חנויות בגבעתיים שהבריו בשר. נאלצנו לבצע תצפיות עד ללכידת המבריחים. בעל העסק חייב להחזיק בידי את תעודות המשלוח ואנחנו בודקים אותן.

אלי הולמן : כמה עובדים יש לכם?

משך רפלוביץ : 18.

אביעד מנשה : האם ניתן לדווח על חנויות?

משך רפלוביץ : קיים "קו חם". אנחנו אפילו מגיעים לבתי תושבים, בודקים את הסחורה ואח"כ הולכים לעסק ומבצעים אצלו ביקורת במידת הצורך. אחד התנאים להקלות במסגרת החוק למתן רשיון, הוא קיום קירות שקופים בתוך העסק, כך שהלקוחות יוכלו לראות מה שנעשה מאחורי הקופה. גבעתיים היא אחת הערים המסודרות.

משה בלנסהיים : איפה אתם יושבים?

משה רפאלוביץ : בצומת מסובים.

משה בלנסהיים : האם יש מפרט אחיד?

אביעד מנשה : חברים, אני מבקש להזכיר כי מנהל מחלקת רישוי עסקים הגיע לאחת הישיבות שקיימנו והסביר כי המפרט האחיד מצוי בישורת האחרונה ועתיד להתפרסם בקרוב.

משך רפלוביץ : אני רוצה להתייחס למזון שמגיע לילדים במסגרת "פרויקט ההזנה". איגוד שירותים ווטרינרים מחייב את כל המשאיות לעבור דרכינו לבדיקה. המזון יכול להגיע לגנים עם אוכל מקולקל בגלל שינוע לא תקין וכו'. ולכן, אנו עורכים בדיקות לרבות בדיקת טמפרטורת ההובלה. הילדים בגבעתיים אוכלים אוכל בטוח ואנחנו יודעים מה הם אוכלים.

אני אעבור להתייחס לנושא התנים : חיות הבר זה בעיה שאנחנו מתמודדים איתה לא רק בגבעתיים. תנים היא חיות בר מוגנת, אך אינם מסוכנים.

הקושי שהתנים מתמודדים איתו הוא זמינות המזון. התנים מוצאים את פחי האשפה פתוחים, הם מגיעים וניזונים מהם. דיברנו עם אנשים מדרום אפריקה שהתמודדו עם בבונים שנכנסו לתוך הערים. יש עוד תכניות להגדיל את אמצעי המניעה ואנחנו עובדים על זה מול רשות טבע והגנים. אין חומר על המדף להגיש מחר אנחנו מזריקים.

אביעד מנשה : גם ראש העיריה מעורב פה. הטפול בתנים נתון מבחינה חוקית לסמכות רשות הטבע והגנים, כמו שמשה אמר, אך הם אווזים בנושא בצורה ריכוזית ממה שידוע לי ואינם מאצילים מסמכותם לעיריית.

מרב פולמר : הם רוצים שנשמיד?

- משה רפלוביץ : כן.
- אמנון האן : רשות הטבע והגנים? לא יתנו להם לבצע יש חוק להגנת חיה.
- משה רפלוביץ : אם השר יסמיד, אז יהיה אפשר להרוג ויהיה ירי.
- אביעד מנשה : על גופתי. זה פתרון לא לעניין. מבחינתי, הטיפול בהם צריך להיות בדומה לטיפול בחתולי הרחוב שאותם מסרסים, מעקרים, מחסנים ומחזירים.
- משה רפלוביץ : האם אפשר להגיע שתן זו "פצצה מתקתקת"?
- משה רפלוביץ : תן בורח מבעלי חיים. התן יהרוג את החתול.
- אביעד מנשה : נעבור לנושא חתולי הרחוב.
- אבישי בן נחום : גבעתיים התחילה עם פיילוט הקמת 5 תחנות האכלה באמצעות עמותה ב 5 גנים ציבוריים. מדובר בצינור אחד למזון והשני למים לטובת החתולים.
- אביעד מנשה : האם המתקנים האלה משרתים גם את התנים?
- משה רפלוביץ : לא, כי הראש של התן לא יכול להיכנס למתקנים האלה.
- אביעד מנשה : אני חייב לציין שקיימתי לא מעט פגישות עם משה (רפלוביץ) בנושא הזה. ובחנו את הנושא מכמה זוויות, למדנו מה קורה בערים אחרות, אילו מתקנים מצויים בהם, נפגשתי עם מאכילות חתולים ושוב ושוב הגענו למסקנה הבלתי נמנעת שטובת החתולים מחייבת אותנו שלא לשים מתקני האכלה עירוניים, אלא להניח למצב כפי שהוא.
- משה רפלוביץ : האיגוד (איגוד שירותים ווטרינרים) עשה ועושה עיקורים וסירוסים בחתולי הרחוב. בואו נזכור שחתולה אחת לא מעוקרת יכולה להעמיד 2,500 צאצאים.
- אמנון האן : כמה בוצעו?
- משה רפלוביץ : אלפים! אני לא עם הנתון פה, אבל למיטב זכרוני בסביבות ה- 27,000 עיקורים וסירוסים.
- אביעד מנשה : בזמן העיקור והסירוס החתולים מחוסנים?
- משה רפלוביץ : בוודאי, נגד כלבת. גם את התנים אנחנו מחסנים נגד כלבת באמצעות פיתיון. פה באזור מעולם לא היתה כלבת.
- משה רפלוביץ : כלבת פוגעת והורגת. ברגע שבן אדם ננשך על ידי כלב עליו לרוץ לעבור ישר חיסון לכלבת אחרת הוא יכול למות.
- אביעד מנשה : מה לגבי תוחלת החיים?
- משה רפלוביץ : חתול ביתי חי כ- 12 שנה. חתול שעיקרנו אותו הרבה יותר קל לו לחיות, כי הקרבות ביניהם מצטמצמים.
- אביעד מנשה : איגוד שירותים וטרינריים ואנוכי עבדנו לאחרונה על פרסום נושא העיקורים והסירוסים של החתולים לטובת התושבים, והיום-מחר זה יפורסם במקומונים וברשתות.

- אביעד מנשה : הזמן שעומד לרשותנו הולך ואוזל. נעבור לדון בנושא הכלבים. אני יכול לספר שבתכנית העבודה של שמת 2020 אנחנו מתכוונים לקיים ימי אימוץ לכלבים וגם לשפץ גינת כלבים קיימת ולשדרג אותה.
- משה רפלוביץ : אנחנו מצליחים לעשות פה ימי אימוץ מוצלחים מאוד עם עמותות טובות בשיתוף פעולה.
- אביעד מנשה : ביום האימוץ האחרון 16 כלבים מצאו בית. זה נתון יפה.
- משה רפלוביץ : כמות הכלבים שאנחנו מוסרים גדולה.
- אביעד מנשה : אני רוצה להתייחס לנושא החינוך והחמלה לבעלי החיים בבתי הספר בעיר. קבלנו "אור ירוק" מראש העירייה והתכנית נמצאת כרגע בפיתוח.
- מירב פולימר : מה לגבי פינות החי בבתי הספר?
- משה רפלוביץ : בנושא הזה קיימת הנחייה של משרד החינוך שזה מקום ממש רע לבעלי החיים. תחשבו מה קורה לבעלי החיים בחופשות של בתי הספר. או חיות שמגיעות לבתי התלמידים בחגים ואין עין שמפקחת עליהם.
- מרב פולימר : בביה"ס ברנר היה פינה כזו.
- גלית לנדסהוט : למי פונים כשיש יונה פצועה?
- משה רפלוביץ : אלינו. אנחנו נותנים להם אינפוזיה ולאחר כמה ימים הן עפות.
- אביעד מנשה : תודה רבה משה, תודה רבה לכם. מזכיר שהשיבה הבאה תערך ב 21/1/2020. חג שמח ולילה טוב.

נספח א: מצגת חינוך הסביבתי

תכניות חינוך סביבתי בגבעתיים

ענת פולק

רכזת חינוך וקהילה

היחידה לקיימות ולאיכות הסביבה באגף שפ"ע

- זיהום אוויר והתייעלות אנרגטית (תשע"ח)
- מזון וסביבה (תשע"ט)
- אופנה וקיימות (תשפ"א)

הסמכת בתי ספר ירוקים, ירוקים מתמידים וירוקי עד

בית ספר כצנלסון
גבעתיים

השתלמות גננות "השביל שלנו"

"חשיפה לכתום" בחירייה

שיעורי גינון בר קיימא
מועברים לכיתת גן/בי"ס אחת בגינה קהילתית

הליכה בטוחה לבתי ספר

**בגבעתיים
הולכים ברגל
הולכים
בטוח**

עיריית גבעתיים מעודדת את ההורים והתלמידים ללכת ברגל לבית הספר במסלולים בטוחים למען שיפור איכות החיים ואיכות הסביבה מסלולי ההליכה הבטוחה נבנו בשיתוף התלמידים ורכזי הזה"כ

במהלך שנת הלימודים נקיים שלושה ימי הליכה לבתי הספר:

- יום ו' 5.6.20
- יום ו' 20.3.20
- יום ו' 25.10.19

אנחנו הולכים ברגל לבית הספר:
זה בטוח ונעים ✓ כיף ללכת עם החברים
לא עומדים בפקקים ✓ זה טוב לבריאות ✓ זה טוב לסביבה

שימו לב: כיוו ההליכה לא יועלה מתחם 'נשק וט"ר'

המסל לבטיחות ברגלים באיך בשיתוף ועוזרי הדרך. שיתוף הנהגים, הנוער המקומיים, החידה לקיימות ולאיכות הסביבה כאנף שפי"ע

יום הניקיון

לגינה באהבה – יוני 2018

הורים העירייה:

1. יוזמה משותפת לרמת הולמות לניהול גינת בוגרם בשטח "גן הילדים".
2. יזמה של העירייה של הגינה הולמת לנייה ויום קהילה לשיפוץ הגינה.
3. כיוון פעילות המבוצעת בשטח הניקיון בבית הספר באזור סביב לשיפוץ.

מטרת הגינה:

- 1. גינה משותפת לרמת הולמות לניהול גינת בוגרם בשטח "גן הילדים".
- 2. עסקי יזמה משותפת "גן הילדים".
- 3. יזמה משותפת לרמת הולמות לניהול גינת בוגרם בשטח "גן הילדים".
- 4. יזמה משותפת לרמת הולמות לניהול גינת בוגרם בשטח "גן הילדים".
- 5. יזמה משותפת לרמת הולמות לניהול גינת בוגרם בשטח "גן הילדים".